FEU LECXIT!

10 respostes per crear un Punt LECXIT

LECXIT

LECTURA PER A L'ÈXIT EDUCATIU

Feu LECXIT!
10 respostes per crear un Punt LECXIT

© Fundació Jaume Bofill, 2020
Provença, 324
08037 Barcelona
fbofill@fbofill.cat
www.fbofill.cat

1a edició: abril del 2014
2a edició revisada i ampliada: gener del 2020
Redacció i edició: Equip Lecxit
Disseny i maquetació: Albert Pérez

Creiem que el coneixement s'ha de compartir. Per això fem servir una llicència **Creative Commons Reconeixement 4.0 Internacional (by)**. Us animem a copiar, redistribuir, remesclar o transformar i crear a partir del material per a qualsevol finalitat els continguts propis d'aquesta publicació, fins i tot amb una finalitat comercial, i només us demanem que en reconegueu l'autoria de la creació original.

Les publicacions del programa LECXIT estan disponibles per a descàrrega als webs **www.lectura.cat** i **www.fbofill.cat**

10 respostes per crear un Punt LECXIT

Què és LECXIT? 4

Què implica engegar un punt LECXIT? 6

Com és una sessió LECXIT? 8

Quins infants hi poden participar? 10

Quin és el paper del voluntariat? 12

Com implicar les famílies? 14

Com fer xarxa amb el territori? 16

Com assegurar materials diversos i de qualitat per a la lectura? 18

Com avaluar el progrés dels infants? 20

Com posar en marxa un Punt LECXIT? 22

Què és LECXIT?

El projecte Lecxit, impulsat per la Fundació Jaume Bofill, té l'objectiu d'impulsar l'èxit educatiu a través de la lectura.

Lecxit té el repte de garantir que tots els infants finalitzen la primària amb una bona comprensió lectora que els garanteix l'èxit educatiu i social .

La clau del LECXIT és el compromís del voluntariat que acompanya un infant una hora a la setmana perquè esdevingui un lector orgullós, segur, i motivat per a l'aprenentatge. El projecte aporta a cada nen i nena un itinerari ric en lectures a partir de la motivació i el gaudi, amb la finalitat d'incrementar l'hàbit i el vincle positiu de cada infant amb la lectura.

És un programa provat que pot dur-se a terme a qualsevol escola, biblioteca o entitat que vulgui impulsar les competències lectores i el gust per la lectura.

A quina necessitat dona resposta el projecte LECXIT?

Segons el Consell Superior d'Avaluació del Sistema d'Educació, el 2019, el 14,3 % de l'alumnat de Catalunya finalitza la primària amb un nivell baix de comprensió lectora.

Perquè no tenir un nivell de comprensió lectora adequat no només és un factor que pot conduir al fracàs escolar, sinó que també els priva d'accedir a la cultura i de desenvolupar-se com a ciutadans.

L'escola ensenya a llegir, però per assolir una bona comprensió lectora cal que a la família i l'entorn proper es trobin oportunitats: espais a la llar amb llibres, models d'adults lectors, acompanyar temps i hàbits... i això no és a l'abast de tots els infants.

La lectura esdevé fonamental per a la vida, el procés de maduració i el creixement personal. Llegir ens permet aprendre, pensar i gaudir, per això cal ensenyar i aprendre a estimar la lectura, a llegir i a llegir per aprendre.

Quines entitats poden dur a terme LECXIT?

Totes les escoles, biblioteques o entitats socials que vulguin impulsar la comprensió lectora dels infants de la seva comunitat perquè tinguin més i millors oportunitats d'èxit educatiu. Des del projecte Lecxit t'oferim les eines i els recursos per fer-ho possible.

Ja són més de 250 entitats que impulsen el projecte Lecxit de més de 100 municipis.

Què implica engegar un punt LECXIT?

LECXIT és un projecte dirigit a entitats que treballen en l'àmbit educatiu, social o de la lectura.

És un projecte d'alt impacte, que permet millorar l'èxit educatiu, mobilitzar ciutadans i amb una metodologia contrastada i fàcil d'aplicar.

2

Si voleu promoure un punt LECXIT, us oferim...

La possibilitat de formar part d'un projecte que treballa a favor de l'educació, implicant l'escola, les famílies i la ciutadania.

Una metodologia contrastada, materials i propostes d'activitats per a les sessions de lectura.

Una oferta atractiva amb un gran potencial d'involucrar persones voluntàries.

Una proposta formativa per als voluntaris.

Un sistema per a l'avaluació del progrés dels infants.

Materials, guies i recursos dirigits a professionals, voluntariat i famílies per a impulsar la comprensió lectora dels infants.

Acompanyament i assessorament per part de l'equip de suport del programa.

La possibilitat de treballar amb les famílies i fer xarxa amb diferents entitats.

Un espai d'intercanvi d'experiències amb altres punts LECXIT.

Què haureu de fer?

- Aconseguir la implicació de persones voluntàries.
- Trobar un espai per fer les sessions LECXIT.
- Proposar un coordinador/a del programa. Aquesta persona pot ser voluntària i estarà acompanyada per l'equip LECXIT.
- Incorporar LECXIT a la vostra cartera de projectes.
- Acompanyar l'execució de totes les activitats del programa: mentoria 1x1, coordinació amb l'escola, relació amb les entitats de l'entorn i activitats amb les famílies i amb el voluntariat.
- Utilitzar les metodologies que proposa LECXIT i adaptar-les al territori.

Com és una sessió LECXIT?

Imagineu-vos una estona de lectura amb activitats diverses, amb materials variats i adequats als interessos i al nivell de l'infant.

Un espai on es creï un diàleg al voltant d'allò que es llegeix, un espai d'imaginació i creativitat on els infants agafen seguretat en si mateixos i gust per la lectura.

Així treballa LECXIT la comprensió lectora.

3

Els punts clau de la sessió són...

La mentoria 1x1 (un infant i un voluntari/ària) per adaptar-nos al nivell i als interessos de l'infant.

El voluntariat ha de saber escoltar i empatitzar amb els infants; la complicitat i la creativitat són una porta d'entrada al seu món.

La sessió ha de ser una experiència estimulant on es desenvolupi el gust per la lectura.

En el dia a dia...

En els 10 primers minuts es troben voluntaris i infants, es trenca amb la dinàmica del dia i es recorda què s'ha fet a la sessió anterior.

A continuació es desplacen a l'espai on es troba el material de lectura i es tria un llibre, àlbum, revista, web, activitat... Sempre tenint en compte els interessos de l'infant!

Durant 40 minuts es fan activitats que tenen sempre per objectiu la comprensió lectora i el diàleg entre l'adult i l'infant per reforçar els aprenentatges de manera lúdica i creativa.

Els últims minuts són l'oportunitat per valorar la sessió i decidir què es voldrà fer el dia següent. El tancament de la sessió és un moment que cal cuidar especialment, ja que permet, d'una banda, informar els infants dels seus progressos i millores i, de l'altra, fer-los conscients de tot allò sobre el que encara han de treballar.

inici
10 minuts

activitats
40 minuts

tancament
10 minuts

Quins infants hi poden participar?

Els candidats idonis per participar en el programa són els infants de 4t a 6è de primària que necessiten millorar la seva comprensió lectora i són seleccionats i proposats pel seu professorat.

4

Recomanem...

Iniciar el LECXIT amb infants de 4t de primària (9-10 anys), perquè es considera que tenen un nivell lector suficient per treballar a fons la comprensió lectora.

Entenem que un acompanyament de 4t a 6è de primària és la millor manera d'equipar els infants amb unes bones competències lectores per afrontar l'educació secundària.

Qui els tria?

Us recomanem que sigui l'escola la que seleccioni i proposi els infants que participaran en el programa, ja que l'escola coneix les necessitats i el nivell de comprensió lectora dels infants.

La coordinació amb la direcció de l'escola i el claustre ens pot donar eines per dur a terme una millor avaluació de l'impacte del projecte sobre els infants.

Quin és el paper del voluntariat?

La funció del voluntari és acompanyar la lectura d'un infant, contribuir a ajudar-lo a gaudir de la lectura i, per tant, esdevenir un referent lector. Per fer-ho haurà de construir una relació basada en la confiança on l'infant esdevingui un lector orgullós, segur, curiós, motivat per a l'aprenentatge.

El projecte Lecxit aporta un mentor voluntari perquè cada infant tingui un acompanyament individual. El mentor és qui crea entorns rics en lectures, millora l'autoestima de l'infant, incrementa el gaudi sobre el propi aprenentatge i augmenta les habilitats lectores del nen o nena.

5

L'1x1: una aposta d'interacció educativa

- L'atenció d'un voluntari/ària motiva l'infant i fa que cregui en les seves capacitats.
- El voluntari/ària esdevé un model lector positiu.
- La individualització permet partir dels interessos i del nivell de l'infant.
- El reconeixement de tot allò que l'infant sap fer esdevé un reforç positiu.

On fer la crida de voluntariat?

Podem fer la crida de voluntariat a través de les AMPA, l'escola, els instituts d'educació secundària, les biblioteques públiques, les universitats, les borses de voluntariat municipals, els centres cívics, les llibreries, les entitats i associacions culturals...

Des del programa LECXIT us facilitarem un vídeo, un cartell i un díptic pensats per a la crida de voluntariat.

La formació del voluntariat

El voluntariat rebrà una sessió inicial de formació on se li transmetrà la importància del rol del mentor/a i diferents estratègies i recursos per treballar la lectura.

Us facilitarem també diverses propostes per a la formació continuada del voluntariat.

A més, posem al vostre abast la carpeta de materials *Tu també pots fer molt per la lectura!*

Com implicar les famílies?

Si des de les famílies aconseguim transmetre als fills i filles la passió lectora els estarem deixant en herència un univers infinit de sensacions i coneixements i obrint portes a un futur més ric, autònom i ple d'oportunitats.

6

Les famílies: un pilar fonamental del programa

La lectura a casa és molt important per transmetre la passió lectora als infants.

Per afrontar l'hàbit lector sense angoixa es necessita calma i tranquil·litat.

Les activitats amb les famílies són una bona fórmula per implicar-los en la passió lectora?

Us convidem a programar sessions obertes amb les famílies on una persona especialista en lectura i literatura infantil i juvenil faci una formació dinàmica i participativa. Aquestes sessions ofereixen a mares i pares alguns exemples pràctics i els ajuden a posicionar la importància de la lectura.

Posem al vostre abast la guia ***El mètode definitiu per tenir fills lectors: consells i receptes miraculoses que garanteixen l'èxit escolar***, que pot servir de base per a aquestes sessions.

També us podrem facilitar exemples d'activitats i metodologies que ens han resultat exitoses.

Podeu programar activitats familiars conjuntament amb l'escola.

Com fer xarxa amb el territori?

Desenvolupar activitats extraordinàries d'animació lectora amb alguna entitat veïna és una bona manera d'implicar la comunitat en la millora de la comprensió lectora. Aquestes activitats en grup han estat dels elements més valorats pels infants que participen en el programa.

7

LECXIT: una oportunitat per fer xarxa

Un entorn i un context positius són indispensables per al bon desenvolupament de l'infant, i també ho és generar un entorn d'oportunitats i diversitat al voltant de la lectura.

Si col·laboreu amb entitats diverses podreu programar activitats grupals amb tots els infants i voluntariat per oferir sessions extraordinàries de foment lector més enllà de les parelles de lectura 1x1. L'aprenentatge en grup també és valuós!

Conèixer altres projectes entorn a la lectura pot enriquir les vostres pròpies activitats.

Amb quines entitats podem treballar?

Amb entitats d'allò més diverses: amb ràdios o altres mitjans de comunicació locals per emetre lectures expressives; amb entitats de lleure per dur a terme activitats com ara gimcanes; amb entitats musicals amb què els infants aprenguin i analitzin alguna cançó; amb entitats culturals com castellers o aficionats a la màgia o al circ o vinculades a la història de la localitat, etc.

La col·laboració biblioteca-escola és una oportunitat per donar resposta a objectius compartits al voltant de la promoció de la lectura i l'èxit educatiu. Des del projecte hi ha experiències prèvies que us podem facilitar.

Com assegurar materials diversos i de qualitat per a la lectura?

Els infants tenen gustos lectors molt variats, sovint allunyats de la literatura de ficció, generats per la seva pròpia experiència personal, per la seva curiositat o per les seves necessitats d'informació o de coneixement.

8

Quins materials podem utilitzar?

Qualsevol material que permeti llegir una estona! Des d'instruccions de jocs, pàgines web, llibres de coneixements... fins a cançons, passant per àlbums il·lustrats, llibres de text o la lectura d'una prova per fer una gimcana. I no oblidem internet, on hi ha recursos molt interessants!

L'objectiu és descobrir els interessos de l'infant i a partir d'aquí obrir la porta a la imaginació per buscar, triar o comentar materials que serveixin per gaudir de la lectura.

On podem trobar aquests materials?

A les biblioteques públiques, les biblioteques escolars, els centres de recursos pedagògics... us poden preparar lots o maletes viatgeres que us seran de gran utilitat.

A la web de www.lectura.cat trobareu moltes recomanacions.

Si es comparteixen les estratègies i els materials que han funcionat entre el voluntariat s'aconsegueix enriquir les sessions i el programa.

Com avaluar el progrés dels infants?

Els resultats de la prova pilot a les escoles ens diuen que el programa LECXIT ha millorat la motivació i fluïdesa dels infants amb la lectura i la seva comprensió.

9

Avaluació de la comprensió lectora

Posem al vostre abast l'APP Lecxit i un enllaç a la pàgina web www.lectura.cat on trobareu unes proves de nivell de comprensió lectora que es passen a l'inici i al final de cada curs i us permetran avaluar l'evolució dels participants.

Són unes proves basades en quatre textos de dificultat progressiva. Les preguntes tenen en compte els diferents processos de comprensió (cerca d'informació, realització d'inferències, comprensió global i avaluació del text) i tipus diferents de respostes.

Avaluació qualitativa

Us facilitarem uns qüestionaris adreçats al voluntariat, als infants, a les famílies, al professorat i a la persona coordinadora del programa LECXIT de cada entitat.

L'intercanvi d'informació oral, l'observació, etc. són eines molt importants de valoració i constitueixen el termòmetre del programa. Escoltar les famílies, infants, voluntariat, professorat, bibliotecaris, etc. us permetrà recollir indicis per consolidar i millorar les actuacions del programa LECXIT.

Us hi animeu?

**Posar en marxa un Punt LECXIT està al vostre abast.
Només cal estar decidits a impulsar el projecte.**

Per fer-ho estareu acompanyats i rebreu el suport de l'equip del projecte.

Estem a la vostra disposició per facilitar aquest impuls!

10

Què necessiteu?

- Trieu els infants amb la coordinació dels centres escolars i els docents.
- Planifiqueu i feu contactes per a la crida de voluntariat per assegurar parelles de lectura 1x1 (un voluntari per a un infant).
- Busqueu una persona que acompanyi les sessions LECXIT i recolzi el voluntariat (pot ser una persona voluntària).
- Trieu un dia i hora (fora de l'horari lectiu) i lloc (escola, biblioteca, centre cívic, etc.) per fer les sessions.
- Assegureu-vos que teniu a l'abast el material necessari per dur a terme l'activitat: si sou una escola o entitat podeu demanar materials en préstec a la biblioteca.

Som-hi!

Us convidem a visitar algun dels Punts LECXIT en marxa. Des del programa LECXIT us oferirem suport per engegar una rèplica del programa a la vostra entitat. Podem acompanyar les persones coordinadores compartint els aprenentatges del programa pilot, fent-vos el seguiment quan ho necessiteu tot resolent dubtes, compartint materials i el model d'implementació. No dubteu a contactar amb nosaltres!

Comencem?
Posa't en contacte amb nosaltres!

lecxit@fbofill.cat
93 458 87 00
www.lectura.cat

Voleu contribuir a millorar l'èxit educatiu?

Sou una entitat que vol apostar per la millora de la comprensió lectora?

Teniu capacitat d'aglutinar ciutadans al voltant d'un projecte educatiu?

Sumeu-vos al LECXIT

LECXIT
LECTURA PER A L'ÈXIT EDUCATIU

FUNDACIÓ BOFILL
Educació per canviar-ho tot

www.lectura.cat